

Příloha: Werner von Siemens

Werner von Siemens se narodil 13. prosince 1816 v městečku Lenthe nedaleko Hannoveru jako čtvrté ze 14 dětí v rodině nájemce statku. V roce 1834 opustil střední školu bez formálního potvrzení o ukončení vzdělání a nastoupil do pruské armády, aby získal odborný technický výcvik. Tříletý program na berlínské škole pro dělostřelectvo a technické obory mu pak vytvořil solidní základ vzdělání v matematice, fyzice a chemii – oborech, které později využil pro svá bádání a konstrukce ve zcela novém vědním poli – elektrotechnice.

V roce 1847 navrhl jehlový telegraf, který zdaleka předčil do té doby používané přístroje. Tento vynález se stal základem pro vznik společnosti „Telegraphen-Bauanstalt von Siemens & Halske“, kterou dne 1. října 1847 založil v Berlíně společně s univerzitním mechanikem Johannem Georgem Halskem. Nedlouho po založení se z ní stala přední elektrotechnická firma s mezinárodní působností, jedna z největších na světě.

Kromě podnikatelských aktivit se Werner von Siemens intenzivně zabýval i vědeckým výzkumem. Největší úspěch v oblasti elektrotechniky se dostavil v roce 1866, kdy v návaznosti na Faradayovo dílo objevil elektrický princip dynama a dosáhl tak zásadního průlomu ve využití elektřiny jako zdroje energie. Technika vysokého napětí (jak se tehdy energetice říkalo) ovládla svět závratnou rychlostí. Siemensovy inovace v této oblasti postupně otevřely cestu pro nové způsoby využití elektrické energie, od prvního elektrického vlaku představeného na průmyslové výstavě v Berlíně přes první elektrické pouliční osvětlení berlínské Kaisergalerie v roce 1879, až po první elektrický výtah v Mannheimu v roce 1880 nebo první elektrickou tramvaj na světě, která se objevila v Berlíně-Lichterfelde v roce 1881.

Vedle slávy, kterou svému jménu přinesl díky technickým inovacím a smělým obchodním počínům, si Werner von Siemens získal pověst progresivního podnikatele, a to díky celé řadě sociálních iniciativ, které přestihly svou dobu. Například fond pro důchody, vdovy a sirotky, který byl jakýmsi předchůdcem dnešních systémů penzijního připojištění zaměstnanců, založil již v roce 1874,

tedy více než deset let před zavedením zákonného důchodového systému a systému příspěvků pro pozůstalé v Německu.

Kromě vědeckých a podnikatelských aktivit vynikl Werner von Siemens i v oblasti politiky. Jako člen německé Strany pokroku byl mezi lety 1862 a 1866 zástupcem tehdejšího pruského parlamentu (Landtag). Jako obhájce patentové ochrany byl v roce 1877 jmenován do Říšského patentového úřadu. V roce 1879 se stal zakládajícím členem Elektrotechnické asociace, která podporovala vznik elektrotechnických profesorských postů na technických univerzitách. Werner von Siemens byl i zakládajícím patronem Říšského fyzikálního a technického institutu v roce 1887. Kromě finančních prostředků mu poskytl pozemky v Charlottenburgu, na nichž byl institut postaven.

Jako uznání za přínos pro vědu a společnost získal Werner von Siemens za svého života nespočet uznání, včetně čestného doktorátu na katedře filozofie Berlínské univerzity (1860), přijetí do Pruské akademie věd v Berlíně (1873) nebo jmenování rytířem řádu „Pour le Mérite für Wissenschaften und Künste“ (1886). V roce 1888 byl císařem Fridrichem III. povýšen do šlechtického stavu.

Werner von Siemens zemřel v Berlíně dne 6. prosince 1892.